

Jaarverslag 2019 en 2020
Jaarplan 2021

Jaarverslag 2019/2020 en jaarplan 2021

De IJsselmeervereniging is een vereniging van leden die zich betrokken voelen bij het behoud van de kwaliteiten van het IJsselmeergebied, de voormalige Zuiderzee en omstreken. De vereniging realiseert zich dat het IJsselmeergebied een levend landschap is en dat het gebied daardoor aan verandering onderhevig is. Wel is zij van mening dat voorgenomen veranderingen beoordeeld moeten worden op basis van de mate waarin zij de kernkwaliteiten van het gebied versterken, of daar schade aan toebrengen. Voor duurzame ontwikkeling van het IJsselmeergebied is het wezenlijk om veranderingen in de kernkwaliteiten ecologie, economie, beleving en cultuurhistorie in samenhang te beschouwen. De vereniging kiest voor een kritische houding, gebaseerd op deskundigheid en wil het draagvlak voor het behoud van een waardevol IJsselmeergebied bij bevolking en politiek versterken. De vereniging wil haar doelen bereiken door samen te werken met verwante organisaties.

Om te voorkomen dat veel onderwerpen zowel in het jaarverslag als in het jaarplan aan de orde moeten worden gesteld zijn beide documenten geïntegreerd.

Inleiding Benno van Tilburg, voorzitter

Nu 2019 en 2020 al weer achter ons liggen en we volop bezig zijn in het nieuwe jaar blikken wij even terug op het afgelopen twee jaren. Helaas moesten we in 2019 afscheid nemen van bestuurslid Jan van Vloten. Hij vond dat zijn bijdrage aan de vereniging toch niet kon zijn wat gewenst werd en in goed overleg is hij toen gestopt. Het bestuur besloot om toen nog "leaner and meaner" te werken. Taken werden herverdeeld en ondanks kleiner bestuur waren we in 2019 en 2020 toch behoorlijk actief en slagvaardig. Ik was blij met de steun die de ALV ons gaf als bestuur om voort te gaan op de ingeslagen weg. Maar uit de ook kritische geluiden viel op te maken dat we niets voor "granted" kunnen nemen. We zullen elke keer opnieuw moeten bewijzen dat we er zijn en van toegevoegde waarde zijn en blijven. Keer op keer maken we bijvoorbeeld mee dat we uiteindelijk het onderspit delven als we in juridisch vaarwater komen. Gelijk hebben en gelijk krijgen zijn – zo blijkt telkens weer – twee verschillende zaken. Binnen het bestuur hebben we dan ook afgesproken dat we nog meer dan voorheen zullen moeten gaan inzetten om vanaf het begin aan tafel te komen zitten. In een vroegtijdig stadium kunnen we meedenken en zoeken naar alternatieven en hoeven niet meteen in een nee-modus te staan. Dat kan altijd nog aan het einde van de rit als er niets anders op zit.

Waar houden wij ons als bestuur geholpen door de vrijwilligers en onze leden de afgelopen tijd mee bezig? Een kleine greep uit onze aandachtspunten. Ontwikkelingen rond Galgeriet (Monnickendam) en Enkhuizerzand (Enkhuizen), de Markermeerdijk zijn zaken die nu actueel zijn en voorlopig blijven. Daarnaast spelen er natuurlijk grote zaken als de discussie over wel of niet plaatsing van zonnepanelen - al dan niet drijvend - in het IJsselmeer, Windturbine parken en de verdere ontwikkeling van de Markerwadden.

In 2020 behaalden we definitief een overwinning ten aanzien van de zandwinning door Smals in het IJsselmeer voor de kust van Gaasterland door de uitspraak van de Raad van State waarmee de beslissing van de gemeenteraad om die zandwinning door Smals niet toe te staan werd bevestigd.

Prioriteiten 2021

In het kader van de regionale energiestrategieën worden plannen gemaakt voor duurzame opwekking van elektriciteit.

Realisatie van grootschalige gebieden met zonnepanelen in het IJsselmeergebied is ons een doorn in het oog. Wij zijn van mening dat gekeken moet worden naar locaties buiten het IJsselmeergebied voor de realisatie van zonnepanelen. Experimenten met kleinschalige

aantallen zonnepanelen die men wil organiseren kunnen alleen dan plaatsvinden wat ons betreft na toetsing aan de Natura2000 regels en moeten gekoppeld worden aan een zorgvuldig monitoringsonderzoek die de effecten op de natuur en de waterkwaliteit in beeld brengt. De IJsselmeervereniging ziet geen nieuwe mogelijkheden voor windenergie in het IJsselmeergebied. Het is een beschermd natuurgebied voor, in het bijzonder vogels. Bovendien wordt het overgrote deel van de nationale windopgave op land hier op dit moment al gerealiseerd. De grens van het gebied voor windturbines lijkt bereikt. Deze bevindingen zijn gebaseerd op studies van de WUR en een Energieverkenning IJsselmeergebied door vier IJsselmeerprovincies (Noord-Holland, Friesland, Overijssel en Flevoland) van H+N+S architecten. IJsselmeervereniging adviseert alternatieve locaties in beeld te brengen waarbij waardevolle natuur en landschap worden ontzien.

We zullen blijven hameren op een doorbraak in de Houtribdijk om de ecologische structuur van Markermeer-IJsselmeer beter op elkaar af te stemmen.

Bestuur, leden en financiën

Bestuur

Het bestuur kwam in 2019 acht keer bijeen, waarvan één keer samen met onze vrijwilligers als 'heidag'. In 2020 was dat – mede als gevolg van het coronavirus vijf keer.

Belangrijke punten van overleg waren:

- Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied
- Agenda 2050 IJsselmeergebied
- de Regionale Energiestrategieën (RES)
- Communicatie uitingen van de Vereniging (zie verder bij Communicatie)

Het bestuur bestaat uit: Benno van Tilburg (voorzitter), Soemini Kasanmoentalib (secretaris), Auke Wouda (penningmeester) en de leden Frans de Nooij en Willem Goudswaard. Frans de Nooij is op de ledenvergadering in 2019 voor vier jaren voor de laatste maal herbenoemd.

In 2020 eindigden de termijnen van Soemini Kasanmoentalib en Auke Wouda. Het bestuur stelt voor hen op de ALV van 2021 nog eenmaal te herbenoemen.

Bestuursleden van de vereniging waren door het jaar heen aanwezig bij tal van symposia en bijeenkomsten die betrekking hadden op het IJsselmeergebied en hadden daar hun inbreng. Voor 2020 is de verwachting dat het bestuur zes- of zevenmaal bijeenkomt.

Leden (en vrijwilligers)

Ons ledenbestand daalt nog steeds, maar de dalingsnelheid neemt af. Begin 2019 waren er 878 leden. Dit is eind 2020 gedaald tot 830 als gevolg van overlijden of opzegging of het twee jaar achtereen niet betalen van de contributie. 32 nieuwe leden hebben zich aangemeld in 2019 en 2020. De ledenadministratie is goed op orde en geeft daardoor een goed beeld van ons ledenbestand. Leden zijn van groot belang voor de vereniging zeker nu we zien dat het aantal plannen voor het IJsselmeergebied oeneemt. Het belang van een onafhankelijke organisatie als de IJsselmeervereniging wordt alleen maar groter als pleitbezorger voor het behoud van de landschappelijke waarden en de natuur van het IJsselmeergebied.

In 2020 is het bestuur begonnen met de voorbereidingen voor het vijftigjarig bestaan van de vereniging in 2022. Die voorbereidingen zullen vooral in 2021 veel aandacht vragen.

De actieve vrijwilligers dragen de vereniging. Nieuwe actieve leden zijn dan ook meer dan welkom en kunnen zich eenvoudig melden via info@ijsselmeervereniging.nl en via de website. Het teruglopende ledental blijft een zorg voor het bestuur. Leden die denken een actieve bijdrage kunnen leveren aan het werven van nieuwe leden worden dan ook van harte uitgenodigd om zich bij het bestuur te melden.

Samenwerking

Waar dat kan zoeken we de samenwerking op met de diverse partijen. Bijzondere

samenwerkingsprojecten waren en zijn die van Galgeriet in Monnickendam, Enkhuizerzand in Enkhuizen, de perikelen rond de Markermeerdijken en Zandwinning Smals.

IJsselmeer academie

In 2019 zijn eerste contacten gelegd over het idee van een IJsselmeer academie met onderzoekers onder andere op de "Living Lab" dag op 18 juni op de Marker Wadden, waar Natuurmonumenten het KIMA, het Kennis- en Innovatieprogramma Marker Wadden presenteerde. Natuurmonumenten stelt het geplande veldlaboratorium op de Marker Wadden ter beschikking aan alle onderzoekers/onderzoeksgroepen die veldonderzoek willen doen naar de ecologie en biodiversiteit van het IJsselmeergebied. Het is de bedoeling samen met de Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk en de Stichting Wetlands IJsselmeergebied, dat veel onderzoek naar het ecosysteem heeft gedaan, met een voorstel te komen voor onafhankelijk onderzoek naar de factoren voor het herstel van het ecosysteem en een gegevensbasis voor ecologische data.

Een eerste aanzet voor de IJsselmeeracademie zou het onderzoeksproject naar het gedrag van vogels rond windparken in het IJsselmeergebied kunnen zijn. Dit onderzoeksproject zal gefinancierd worden door Windplanblauw – het windmolenpark tussen Lelystad en de Ketelbrug. Het onderzoeksproject zal drie tot vijf jaar gaan duren na de realisatie van dit windpark, verwacht in 2022.

Algemene ledenvergadering (ALV)

De ALV 2019 werd gehouden op 30 maart 2019 in het Afsluitdijk Wadden Center. Op de agenda stonden de vaste punten zoals Jaarplan en Jaarverslag. Het afstudeerproject over het Nationaal Park IJsselmeergebied is gepresenteerd. Na afloop van het formele deel gaf Ed Rentenaar, wethouder van de gemeente Lelystad een presentatie over de Kustvisie van Lelystad.

De ALV in 2020 kon niet doorgaan als gevolg van het coronavirus. De ALV in 2021 zal digitaal worden gehouden op zaterdag 27 maart 2021.

Financiën

De balans heeft ultimo 2020 een vermogen van ruim € 21.000,- zien. Daarnaast is er een voorziening op de balans opgenomen met ruim € 24.000,- voor inhoudelijke projecten. Voor 2021 gaat het bestuur volgens de begroting uit van € 25.000,- aan inkomsten uit contributies en donaties. € 10.000,- wordt opnieuw toegevoegd aan de voorziening inhoudelijke projecten en voor de publiciteit staat € 9.000,- op de begroting. De overige uitgaven betreffen de verenigingskosten (€ 5.500,-).

Privacy

Het zal vrijwel niemand zijn ontgaan, dat in 2018 de Europese regelgeving voor privacy is aangepast en aangescherpt. Mede om die reden heeft het bestuur in 2018 een nieuw privacy reglement vastgesteld, dat ook op de website is opgenomen.

In verband met de privacy is het bestuur terughoudend in het vermelden van persoonsnamen op de website en in dit verslag, behalve als het de bestuursleden zelf betreft.

Ruimtelijke en inhoudelijke ontwikkelingen

Gebiedsagenda 2050 IJsselmeergebied

Op 17 mei 2018 is de Gebiedsagenda 2050 IJsselmeergebied ondertekend door alle betrokken overheden en verschillende maatschappelijke organisaties. Ook de IJsselmeervereniging is een van de ondertekenaars. In die Gebiedsagenda zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop integrale keuzes voor het IJsselmeergebied zullen worden gemaakt. In de voorbereiding van die agenda zijn verkenningen uitgevoerd voor onder andere de energietransitie, recreatie en ecologie. De keuzes die in de agenda gemaakt worden over de lange termijn voor het IJsselmeergebied vormen de basis voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), die door het rijk in het kader van de Omgevingswet zal worden vastgesteld.

Het is een losse organisatie, gebaseerd op vrijwillige samenwerking en uitwisseling van

informatie van Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen. Zie de Uitvoerings-, Kennis- en Innovatieagenda 2019 op de website Agenda IJsselmeergebied 2050. Er worden "oplopen" georganiseerd, zoals vier keer per jaar een Platform met een specifiek onderwerp en een keer per jaar een grote Verenigde Vergadering (in 2019 op 16 mei).

De belangrijkste studies en plannen die op ons af komen zijn:

- Energietransitie. De studie naar energiewinning in het IJsselmeergebied wordt in maart gepubliceerd, maar blijkt nog lang niet compleet. Natuur en recreatie moeten nog worden toegevoegd. De bijdrage van het IJsselmeergebied aan de nationale taakstelling is onbekend. Formele vaststelling zal pas later in de provinciale Regionale Energievisies plaatsvinden. Hoe en wanneer reageren we? Prioriteit voor de IJsselmeervereniging.
- Recreatie en toerisme. Een opzet voor de studie is in de maak.
- Natuur zit nog niet goed in het werkplan. Behoeftte is aan een richtinggevend kader gebaseerd op een goede monitoring voor de natuur/ecologie. Vanuit onze vereniging moeten we actief meedenken over noodzakelijke onderzoeken en wensen vanuit de natuuroptiek.
- Communicatiestrategie is in ontwikkeling. Hier moeten we tijdig onze wensen kenbaar maken bekijken hoe onze eigen parels, website en nieuwsbrief daar in passen zonder ons eigen geluid te kort te doen.

Natuurlijkere toekomst

Onderzoekers van de Universiteit Wageningen hebben in december 2019 hun visie voor een natuurlijkere toekomst van Nederland aan de hand van kaarten voor het jaar 2120 gepresenteerd. Dit plan is hier te vinden <https://magazines.wur.nl/climate-solutions-nl/nederland-in-2120/>.

Het bestuur ziet in dit voorstel positieve en negatieve aspecten. Kijken naar de toekomst vanuit het perspectief van een robuustere natuur, ook in het IJsselmeergebied juicht het bestuur toe. Aan de andere kant zijn er wel twijfels bij de gedachten aan een aaneengesloten eilandenreeks voor de Noord-Hollandse kust. Het bestuur wil in 2021 hier nadere aandacht aan besteden en ook met de opstellers van de Universiteit Wageningen in discussie gaan, ook in het kader van de voorbereiding op ons jubileum in 2022.

Regionale energiestrategieën

Als gevolg van het nationale Klimaatakkoord worden in 30 gebieden in 2020 energiestrategieën ontwikkeld. De strategieën moeten in 2021 worden vastgesteld. Voor het IJsselmeergebied zijn de energiestrategieën van Fryslân, Flevoland, Noord-Holland noord en Noord-Holland zuid het meest van belang.

Alle ontwikkelingen van die energiestrategieën kennen een participatietraject. Het bestuur heeft de taken verdeeld voor de deelname aan die participatietrajecten. Daarbij zet het bestuur in op het voorkomen van nieuwe windparken in het IJsselmeergebied en op het voorkomen van zonneparken in het open water. Daarbij maakt het niet uit of die parken op het water of op eilanden komen. Het bestuur is van mening, dat de zonzijde van de dijken in het IJsselmeergebied wel geschikt zijn voor zonnepanelen.

Windmolens

Fryslân:

Het windpark Fryslân is in aanbouw. Inmiddels staan de funderingen en in het eerste halfjaar van 2021 zullen de turbines worden geplaatst.

In 2018 is ook het definitieve provinciale inpassingsplan (PIP) vastgesteld voor het windpark Nij Hiddum Houw. Dit gaat om negen zeer grote molens aan de Friese kant bij de Afsluitdijk.

Samen met de Waddenvereniging heeft de IJsselmeervereniging beroep ingesteld bij de Raad van State. Eind januari 2020 heeft de Raad van State geoordeeld, dat dit plan door mag gaan.

Flevoland:

In 2018 zijn zowel het ontwerp als het definitieve plan gepubliceerd voor het windpark Blauw (het noorden van de polder Oostelijk Flevoland). Langs de dijk tussen Lelystad en de Ketelbrug komen drie rijen zeer grote molens. Met de initiatiefnemers van windpark Blauw zijn afspraken gemaakt over een gedegen onderzoek naar de gevolgen van windparken in het

IJsselmeergebied voor vogels. Dit onderzoek zal starten als de bouw van windpark Blauw definitief door gaat (naar verwachting in 2021). Naar aanleiding van die afspraken is het in 2019 ingestelde beroep ingetrokken.

Naar aanleiding van het windpark Groen (het oosten van Flevoland) is een zienswijze ingediend. In 2019 zijn de definitieve besluiten gepubliceerd. Het bestuur heeft besloten om geen beroep in te stellen tegen dit plan.

Omgevingswet/Omgevingsvisies

De regelgeving voor de Omgevingswet is afgerond. De Eerste Kamer heeft begin 2020 het laatste deel van de wetgeving behandeld. Hoogstwaarschijnlijk zal de Omgevingswet per 1 januari 2022 in werking treden, ondanks dat er nog twijfels zijn bij het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit DSO zou er voor moeten zorgen dat iedereen toegang heeft tot initiatieven en overheidsbesluiten betreffende de omgeving, maar is in eerste instantie alleen een loket voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Het bestuur van de IJsselmeervereniging maakt zich daarom ernstig zorgen over de vindbaarheid en kenbaarheid van die initiatieven en overheidsbesluiten, ook al omdat het DSO vooral gericht is op de publicatie van besluiten over de naaste omgeving van personen en instellingen en niet toegerust is op de publicatie van besluiten over een heel gebied, zoals het IJsselmeergebied. Samen met andere natuur- en milieuorganisaties is daarop actie ondernomen onder andere in de richting van het parlement, maar dat heeft niet tot resultaten geleid.

Rijk en provincies lopen vooruit op de invoering van de Omgevingswet en stellen al Omgevingsvisies op. Voor de IJsselmeervereniging zijn de visies van het Rijk en de provincies Fryslân, Flevoland en Noord-Holland het belangrijkste. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is eind 2020 vastgesteld. Op het ontwerp voor de Friese Omgevingsvisie heeft het bestuur gereageerd. De visie voor Flevoland is in ontwikkeling. Noord-Holland heeft al eerder een Omgevingsvisie vastgesteld, maar die zal de komende jaren moeten worden herzien.

Nationaal Waterprogramma

Op grond van Europese regelgeving, de KaderRichtlijn Water (KRW), moeten om de zes jaar een Nationaal Waterprogramma (NWP) en stroomgebiedsbeheerplannen opgesteld worden. Eind 2019 is de Rijksoverheid gestart met de voorbereiding van het Nationaal Waterprogramma 2022-2027. In het NWP worden het Nationale Waterplan en het Beheer en Het eerste product waren de eisen voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Het bestuur heeft hier een zienswijze over ingediend en volgt de verdere ontwikkelingen dit nauwlettend, onder meer door actief deel te nemen aan het participatieproces dat in 2020 en 2021 vooraf gaat aan de opstelling van dit programma.

IJsselmeergebied als Nationaal Park

Tijdens de ALV 2019 kregen we de resultaten te horen van het afstudeerproject onder begeleiding van de IJsselmeervereniging over het onderzoek naar de mogelijkheden van een Nationaal Park voor het gehele IJsselmeergebied. Bij dat onderzoek werd uitgebreid stil gestaan bij de relatie van de Agenda 2050 en met het inmiddels ingestelde Nationaal Park Nieuw Land. Conclusie was dat we niet als IJsselmeervereniging moeten ijveren nu voor een NP voor het hele IJsselmeer gebied, maar dat we aansluiting moeten zoeken bij NP Nieuw Land en kijken of we dat zouden kunnen uitbreiden. Het bestuur zal bekijken in hoeverre dat mogelijk is.

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (haven Urk).

In 2017 is het definitieve provinciale inpassingsplan (PIP) vastgesteld door Provinciale Staten van Flevoland voor de Maritieme Service Haven Noordelijk Flevoland. Het beroep dat door de IJsselmeervereniging tegen deze haven is ingesteld is gegrond verklaard, omdat enerzijds de haven te groot bemeten is en anderzijds vanwege de gevolgen van de extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dat laatste is een gevolg van de uitspraken die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 29 mei 2019 heeft gedaan over de programmatische aanpak stikstof (PAS). De eveneens aangevoerde andere negatieve effecten op de natuur zijn wel akkoord bevonden. De provincie Flevoland wil deze haven doorzetten en

maakt een nieuw plan. Naar verwachting zal dat nieuwe plan in 2021 de inspraak in gaan. De IJsselmeervereniging zal zeker een zienswijze indienen. Of daarna ook richting de rechter zal worden gegaan hangt af van de inhoud van dit nieuwe plan voor deze haven.

Muiden/kustvisie Gooise Meren

De nieuwe gemeente Gooise Meren heeft in 2019 afgezien van het plan voor een buitenhaven bij Muiden. De gemeente werkt nu aan een kustvisie langs het hele gebied in de gemeente van het Markermeer en Gooimeer. De IJsselmeervereniging zorgt er voor hierbij betrokken te blijven.

Dijkversterking Markermeerdijken van Hoorn tot Amsterdam

De samenwerking met de actieve bewonersgroepen langs de Markermeerdijk, verenigd in de Stichting Zuyderzeedijk is in 2019 voortgezet. De IJsselmeervereniging participeerde in het collectief (met bewoners en de Stichting Zuyderzeedijk), waarvoor het advocatenkantoor Habitat te Amsterdam bij de Raad van State beroep heeft ingediend. Hieraan heeft de IJsselmeervereniging zowel een financiële bijdrage voor contra-expertise als juridische ondersteuning verzorgd. De vereniging heeft ook geparticipeerd in veel overleggen met provincie, hoogheemraadschap en Alliantie Markermeerdijken (samenwerkingsverband tussen private partijen en het hoogheemraadschap).

In februari 2019 heeft een zitting in verband met de aanvraag voor een voorlopige voorziening plaats gevonden, die tegelijk met het beroep was ingediend. Volgens de uitspraak van de Raad van State mocht met de voorbereidende werkzaamheden voor de dijkversterking een aanvang gemaakt worden, voor zover deze de monumentale dijk niet onomkeerbaar zouden beschadigen. De Alliantie Markermeerdijken is in de zomer 2019 begonnen met het graven van vaargeulen en het bouwen van zogeheten loswallen bij Uitdam en Scharwoude. Ook worden er langs de hele Waterlandse zeedijk lagen zand aan de buitenzijde van de dijk aangebracht. De vraag daarbij is of dit inderdaad allemaal omkeerbaar is, dat wil zeggen dat de oude staat volledig kan worden hersteld. In september 2019 stortte de loswal bij Uitdam in, maar tijdens de zitting van een tweede voorlopige voorziening ging de rechter mee met de verweerder dat het om een menselijke (reken)fout ging en dat herhaling van dat soort fouten niet verwacht wordt. Eind oktober 2019 is het beroep in een zitting van twee dagen besproken. De Raad van State heeft in ?? uitspraak gedaan en alle beroepsgronden verworpen, zodat deze dijkversterking door gaat. De samenwerking met de Stichting Zuyderzeedijk en bewoners zal in 2021 worden voortgezet over de uitvoering van de werkzaamheden.

Enkhuizen

De gemeente Enkhuizen heeft plannen om het kustgebied ten noorden van het Zuiderzeemuseum anders in te richten, met een groot recreatiepark net ten noorden van het museum met verplaatsing van de camping en het caravanpark en nieuwe stranden. Mede dankzij het verzet van de IJsselmeervereniging is het plan eind 2019 aangepast vastgesteld, waardoor het villapark binnen de kustlijn is gepland. De gemeenteraad heeft dit gewijzigde plan eind oktober 2019 vastgesteld. De provincie Noord-Holland heeft daarop de gemeente een aanwijzing gegeven onder meer vanwege de negatieve gevolgen van het villapark voor de historische Westfriese Omringdijk. Daardoor is het villapark uit het plan verdwenen. In september 2020 heeft de gemeenteraad een nieuw plan vastgesteld, waardoor er minder woningen in het villapark komen. De provincie Noord-Holland heeft met dit nieuwe plan ingestemd. De IJsselmeervereniging heeft desondanks het beroep, dat samen met omwonenden is ingesteld, gehandhaafd vanwege de negatieve gevolgen voor natuur en historische waarden. Dit beroep is behandeld op een zitting eind november 2020. Naar verwachting zal de Raad van State in het eerste kwartaal van 2021 uitspraak doen.

Monnickendam: Galgeriet

De gemeente Waterland, waar Monnickendam in ligt, heeft al enkele jaren het plan om het voormalige industriegebiedje ten oosten van de stad aan de Gouwzee opnieuw in te richten met hoge woningbouw en kleinschalige bedrijvigheid. De IJsselmeervereniging heeft hierover een zienswijze ingediend vanwege de aantasting van het zicht op Monnickendam door de hoge

bebouwing. In oktober 2019 heeft de gemeenteraad van Waterland dit plan vastgesteld. Na ampel beraad heeft het bestuur afgezien van het instellen van beroep tegen dit plan, omdat de kansen klein zijn en ook de vereniging Oud Monnickendam geen heil ziet in beroep.

Vismigratierivier en aanpassing Afsluitdijk

De aanpassing van de Afsluitdijk is in 2019 begonnen. In 2022 zal de Nieuwe Afsluitdijk klaar zijn was het plan, maar door fouten in het ontwerp bij Dden Oever zal dat tenminste drie jaren langer duren. De IJsselmeervereniging heeft zich aangesloten bij het verzet tegen het langdurig afsluiten van het fietspad langs de Afsluitdijk. Dat heeft slechts geleid tot enkele dagen openstelling in de zomer. Ook het fietspad zal jaren langer gesloten blijven. In 2019 en 2020 worden op de Afsluitdijk ook de stroomkabels aangelegd voor windpark Fryslân. De aanleg van de vismigratierivier is ook in 2019 gestart. Volgens de planning moet de vismigratierivier in 2023 klaar zijn.

Nieuwe eilanden

Het aanleggen van nieuwe eilanden vraagt om een voortdurend kritisch volgen van deze plannen. Het betreft de Marker Wadden, waar zowel de inrichting als de aanleg met grove ingrepen in de bodem van het Markermeer aandachtspunten zijn. Na de eerste fase van de Marker Wadden zal eerste geëvalueerd moeten worden of deze aanpak helpt bij het oplossen van het slibprobleem van het Markermeer. Behoud van de open natte ruimte staat voorop. Alleen als deze eilanden daadwerkelijk bijdragen aan het oplossen van een natuurprobleem is het aantasten van die openheid aanvaardbaar. In EenVandaag heeft het bestuur dit kritische geluid ook laten horen.

Ook voor de Friese kust worden nu plannen voor eilanden gepresenteerd die een kritisch oog verdienen.

Programmatische aanpak grote wateren (PAGW)

In juli 2019 publiceerde de minister van LNV de programmatische aanpak grote wateren (PAGW). Onder die grote wateren valt ook het IJsselmeergebied. In die PAGW zijn plannen opgenomen en is geld beschikbaar gesteld voor de aanleg van ondiepe waterzones met land-waterovergangen, herstel van ecologische verbindingen tussen IJsselmeer, Waddenzee, rivieren en regionale wateren, vergroten van de ecologische draagkracht door vergroten van de voedselbeschikbaarheid en het creëren van paai-, rust- en broedgebied voor vissen en vogels. Het bestuur neemt hier zo veel mogelijk aan deel ook met de intentie om 'eilandisering' van het open gebied te voorkomen.

Er zijn in eerste instantie plannen in ontwikkeling voor het gebied langs de Wieringermeerpolder (Wieringerhoek), bij de Lepelaarplassen en Oostvaardersplassen (Oostvaardersoevers) en langs de Friese IJsselmeerkust. Het bestuur zorgt dat de IJsselmeervereniging bij al deze plannen betrokken blijft en dient ook zienswijzen in.

Zandwinning

Markermeer

De zand- en kleiwinning in het Markermeer, waarvan we dachten dat die "over" was steekt toch weer de kop op. Het kan een majeure bedreiging van de kwaliteit van het Markermeer blijken te zijn, al wordt het op dubieuze gronden "verkocht" als een bijdrage aan het milieu. Het bestuur houdt hier de vinger aan de pols.

In 2019 is vergunning verleend aan het samenwerkingsverband 'Markerzand' (verschillende grote aannemers) voor de winning van 65 miljoen m³ zand tot een diepte van 60 m. Het zand is vooral bestemd voor de bouw en infrastructuur in de regio Amsterdam-Almere. Het pakket klei op het zand kan gebruikt worden voor eilanden, zoals de Marker Wadden, en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Van verschillende kanten zijn vraagtekens gezet bij dit project. De IJsselmeervereniging heeft ook grote twijfels bij dit project en de beoordeling van de gevolgen voor de natuur en bekijkt of de vergunningverlening wel goed is verlopen.

IJsselmeer

Dankzij intensieve gezamenlijke lobby van natuurorganisaties, waaronder de IJsselmeervereniging, en bewoners van Gaasterland heeft de gemeenteraad van De Fryske

Marren in februari 2019 niet ingestemd met zandwinning voor de Friese IJsselmeerkust door Smals. Smals is tegen dit besluit van de gemeenteraad in beroep gegaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De IJsselmeervereniging, samen met de andere natuurorganisaties It Fryske Gea, Natuurmonumenten en Vogelbescherming en bewoners van Gaasterland, als 'derde-belanghebbenden' heeft de gemeente in het verweer tegen dit beroep gesteund. Eind 2020 is de gemeenteraad volledig in het gelijk en Smals dus volledig in het ongelijk gesteld.

Communicatie en Publiciteit

Onze digitale en gedrukte publicaties vinden hun weg naar onze lezers en journalisten. Geregeld duiken journalisten in onze artikelen en worden we om commentaar gevraagd bij actuele zaken als zonnepanelen in het IJsselmeer, Zandwinning Smals, Markerwadden en Markermeerdijk. Zo was bestuurslid Willem Goudswaard te zien in 1Vandaag over de Markerwadden. Ook in sociale media zijn we zeer actief en worden onze tweets en posts opgepakt en verspreid. Bijzonder trots zijn we dat mede dankzij de geweldige inzet van onze webmaster Rini (driewerf hulde!) we onze nieuwe website op 1 januari 2020 konden lanceren. De website is nog niet af, maar onze bestuursleden vullen hem aan en houden hem actueel. Hij ziet er strak en helder uit volgens ons.

De nieuwe koers voor de uitgave van het verenigingsblad IJsselmeerberichten is om vanaf 2020 een jaarlijkse publicatie van IJsselmeerberichten uit te brengen. Inhoudelijk zal deze vooral gericht zijn op de ontwikkelingen, ten goede en ten kwade, waar de IJsselmeervereniging zelf bij betrokken is. Dit geldt voor de communicatie van alle kanalen. Voor de website, de facebook-pagina, de nieuwsberichten en de Nieuwsbrief geldt mutatis mutandis dat zij zich eveneens zullen toespitsen op de ontwikkelingen waar de vereniging actief bij betrokken is.

De taken op het gebied van communicatie zijn opgesplitst en opnieuw verdeeld. In 2019 is de nieuwe verdeling van de taken in werking getreden. Soemini Kasanmoentalib heeft de redactie van de nieuwsberichten op de website op zich genomen. Tesamen met webmaster Rini Kikkert zorgt zij dat de Nieuwsbrief met enige regelmaat uitkomt. Het bestuur heeft Frans de Nooij aangewezen als hoofdredacteur van de IJsselmeerberichten. Samen met Willem Goudswaard is hij verantwoordelijk voor de nieuwe opzet van de IJsselmeerberichten. Alle bestuursleden en een aantal andere vrijwilligers die nu de redactie van IJsselmeerberichten vormen zullen zorgen voor de inhoud.

IJsselmeerberichten, en persberichten

Het blad IJsselmeerberichten verscheen in het jaar 2019 voor de laatste keer tweemaal. De gedrukte oplage in 2019 bedroeg zo'n 1000 gedrukte exemplaren. Digitaal neemt de verspreiding nog steeds toe.

Bij de verschijning van de IJsselmeerberichten wordt standaard een persbericht uitgebracht. Daarnaast verschijnen persberichten wanneer er nieuws is rond belangrijke ontwikkelingen in het IJsselmeergebied.

In 2020 is het jaarlijkse nummer van de IJsselmeerberichten in het voorjaar verschenen. Vanwege de afgelaste ledenvergadering heeft het bestuur eind 2020 een 'ledenbrief' uitgebracht. Ook in 2021 zal de IJsselmeerberichten in het voorjaar verschijnen. Voor uitvoerende werkzaamheden, de eindredactie en de verzending zal het bestuur wederom gebruik maken van betaalde ondersteuning.

Website, twitter en facebook-pagina

In 2019 en 2020 werden de website en facebookpagina goed bezocht. Onze voorzitter Benno van Tilburg is een welkome bron van nieuws via twitter. Het bezoek aan de website is gekoppeld aan de nieuwsbrief, die regelmatig voor verdere informatie naar de website verwijst. Belangrijk is dat na een turbulent jaar de nieuwe website online is, maar er zal in 2020 en 2021 nog veel aangevuld moeten worden.

Het bestuur wil in de toekomst verder gaan met het beleid om de website meer toe te spitsen op de activiteiten die door de vereniging wordt ontplooid. Het is de bedoeling dat de website bruikbaar en toegankelijker wordt als ondersteuning voor dat verenigingswerk. De website kan zo tevens een functie vervullen in de (digitale) archivering van de vereniging. Ook de facebook-pagina zal zich vooral gaan richten op de ontwikkelingen waar de vereniging inhoudelijk bij betrokken is.

Digitale Nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief vervult volgens het bestuur een essentiële functie en is voor de vereniging onmisbaar. De Nieuwsbrief is de bundeling van de nieuwsberichten/items die eerder op de website geplaatst zijn – en die zo nodig worden geactualiseerd. Tot publicatie van een Nieuwsbrief wordt overgegaan wanneer er voldoende nieuwsberichten op de website zijn verschenen om ze te bundelen.

Wij streven ernaar in 2021 weer zes keer de Nieuwsbrief uit te brengen. Net als bij de website zal het speerpunt liggen bij ontwikkelingen waar de vereniging daadwerkelijk actief bij betrokken is.

Auteursrechten

In 2018 is het bestuur er mee geconfronteerd, dat fotografen auteursrecht claimden op door de vereniging gebruikte foto's. Die claims waren terecht. Het heeft het bestuur doen besluiten, dat in onze communicatie-uitingen zeer voorzichtig zal worden omgegaan met materiaal dat via internet vrij beschikbaar lijkt maar lang niet altijd is. De voorkeur verdient het dan ook om van eigen materiaal gebruik te maken en – als dat niet mogelijk blijkt in alle gevallen goed te onderzoeken of er auteursrechten op rusten.

Wij roepen alle vrijwilligers en leden op om zelf foto's te maken en ter beschikking te stellen voor onze communicatie. Maak foto's als je op een bijeenkomst of manifestatie bent, of als je prachtige beelden van de natuur of cultuurhistorie treft. Stuur ze naar ons op via het email adres: info@ijsselmeervereniging.nl. Alvast hartelijk dank.

Personeel

De huidige redactie van het blad de IJsselmeerberichten zal blijven bestaan met vrijwel dezelfde bezetting. Wel zal aan de leden van die redactie gevraagd worden om vaker ook inhoudelijke stukjes aan te leveren voor de nieuwsbrief. Twee leden van het bestuur, Frans de Nooij en Willem Goudswaard zullen deel uitmaken van de redactie en zo de koppeling met het bestuur waarborgen.

Vastgesteld in de ALV van 27 maart 2021.